

Bankovní smlouvy. Akreditiv.
Smlouva o otevření akreditivu.

© 2006 Michal Černý Ph.D.
www.michalcerny.eu | www.michalcerny.net

Akreditiv - povaha

- Platební nástroj, doplňkově má i zajišťovací funkci.
- Je podobný bankovní záruce, odlišnost spočívá v podmínkách – kdy banka plní.
- Akreditiv vzniká na podkladě smlouvy o otevření akreditivu, která je upravena v části III ObZ (§§ 682 – 691)
- SOA je absolutním ob.záv.vztahem
- Závazek banky z akreditivu je nezávislý na závazku příkazce vůči oprávněnému (§ 685)

Podstatné náležitosti, forma

- Určení stran (*banka, *příkazce)
- Závazek banky, že na žádost příkazce poskytne určité osobě (oprávněnému, beneficiantovi) *na účet příkazce určité plnění, jestliže oprávněný splní do určité doby stanovené podmínky, a příkazce se zavazuje zaplatit bance úplatu.*
- Určení oprávněného,
- Určení **plnění** banky,
- Určení **doby** (platnosti akreditivu)
- Určení **akreditivních podmínek**
- Závazek příkazce uhradit **úplatu**
- Povinná písemná forma smlouvy!

Banka ..., příkazce

- Banka – právnická osoba (viz Z 21/1992 Sb., o bankách)
- Družstevní záložna – právnická osoba (viz Z 87/1995 Sb. – srov. § 3/1/f)
- Příkazce – FO, PO

Oprávněný (beneficiet)

- Osoba, která je určena ve smlouvě o otevření akreditivu.
- Vůči ní je akreditiv vystavován.
- Většinou je to dlužník z kauzálního vztahu (vztahu mezi příkazcem a beneficietem – např. kupní smlouva, v minulosti užíván rovněž u cestovní smlouvy)
- V případě některých akreditivů to může být sám příkazce (a.osobní, a.cestovní)

Plnění banky

- Jde vždy na účet příkazce
- Nejčastěji má povahu peněžitého plnění (tzn. úhrada stanovené nebo určité částky -> např. kupní ceny ze smlouvy mezi příkazcem (jako kupujícím) a oprávněným (jako prodávajícím)
- Může mít i povahu plnění nepeněžitého (např. akceptace směnky, eskont (odkup) směnky atd.)

Úplata

- SOA je pojmově úplatná
- Není-li úplata dohodnuta, příkazce je povinen uhradit úplatu obvyklou v době uzavření smlouvy (§ 684)
- Úplata je nejčastěji sjednána odkazem na ceník služeb banky
- Nárok na úplatu je odlišný od nároku na zaplacení peněz, které banka poskytla oprávněnému

Základní závazek banky, akreditivní listina

- Akreditivní listina - písemné sdělení oprávněnému, že v jeho prospěch otevřela akreditiv a oznámí mu obsah. A.L. není cenný papír
- Obsah akreditivní listiny: plnění banky, akreditivní podmínky, doba platnosti akreditivu.
- Sdělení – banka bez zbytečného odkladu, ledaže má podle smlouvy učinit až na příkaz
- Závazek banky (oprávněnému) vzniká oznámením
- Závazek příkazce (bance) .. otevřením

Změna a zrušení akreditivu

- Odvolatelný a. – odvolatelnost stanoví přímo akreditivní listina
- Odvolatelný a. – banka může odvolat, změnit nebo zrušit až do doby, než oprávněný splní podmínky AL.
- Ostatní akreditivy může banka odvolat (změnit, zrušit) jen se souhlasem příkazce a beneficianta.
- Změna | zrušení A – jen písemně (§ 686/3 ObZ kogentní povahy)

Zapojení dalších bank

- Potvrzení akreditivu další bankou
- Oznámení otevření akreditivu další bankou

- Banka oznamující může být pověřena i poskytnutím plnění (mandát mezi bankami)

Akreditiv potvrzený

- A., který je z podnětu zavázané banky potvrzen další bankou (potvrzující b.)
- Od oznámení jsou společně a nerozdílně zavázány obě banky. (§ 687 ObZ disp.-lze vyloučit dohodou obou bank a oprávněného)
- Změna/zrušení A.p. – nutný i souhlas potvrzující b.
- Pkd plnění poskytl p.b., nárok na plnění vůči b.vystavující (problém při plnění s akceptací směnky – p.b. právo na eskont směnky)

Banka oznamující

- Normálně oznamuje otevření akreditivu b., která jej vystavila
- § 688 – možnost použít k oznámení jinou banku (b.oznamující)
- B. oznamující odpovídá za škodu způsobenou nesprávností oznámení (této OZŠ se nelze zprostit)
- B.oznamující může být pověřena (mandátní smlouvou) i k poskytnutí plnění. Mandát však nezakládá závazek mezi b.ozn. a beneficiarym

Dokumentární akreditiv

- Dokumentární a. – a.podmínky spočívají v předložení dokumentů určených v AL
- Příklady dokumentů: Náložný list, pojistka, certifikáty
- Nárok oprávněného vznikne, pokud jsou dokumenty řádně předloženy během platnosti akreditivu

Přezkoumání dokumentů

- B. povinnost odborné péče – vzájemná souvislost mezi předloženými dokumenty a podmínkami uvedenými v akreditivní listině
- B. odpovídá škodu ztrátou, poškozením nebo zničením převzatých dokumentů, ledaže ji nemohla odvrátit ani při vynaložení odborné péče

Jiné akreditivy (§ 691)

- Banka přezkoumává přiměřeně i splnění akreditivních podmínek i u jiných akreditivů
- Banka odpovídá za škodu způsobenou příkazci ztrátou, zničením nebo poškozením i jiných věcí

Jednotné zvyklosti

- Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy
- Vydala Mezinárodní obchodní komora v Paříži
- Podpůrná použitelnost pro výklad – viz § 264, § 730

Použitá literatura

- Štenglová I., Plíva S., Tomsa M. a kol.: Obchodní zákoník, komentář, 9.vydání, Praha, C.H.Beck, 2004, ISBN 80-7179-863-0
